

Asia: VN/24895/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Omakotiliitto on vuonna 1947 perustettu valtakunnallinen yleishyödyllinen ja riippumaton kansalaisjärjestö, joka edustaa pientalo- ja vapaa-ajan asukkaita. Jäsenmäärän on vajaat 70 000 kotitaloutta, ja paikallisesti jäsenet kuuluvat noin 235 paikallisyhdistykseen. Omakotiliitto tarjoaa jäsenilleen neuvontaa ja huolehtii kohderyhmän edunvalvonnasta.

Omakotiliitto lausuu asiaan pientaloasukkaiden näkökulmasta, joita korkeat sähkön hinnat ovat koskettaneet erityisesti koskettaneet. Näillä kotitalouksilla sähkönkulutus on yleensä kerrostaloasukkaita korkeampi esimerkiksi lämmityksen vuoksi, joka on asumisen perustarve.

Omakotiliitto pitää tärkeänä, että hallitus etsii aktiivisesti myös muita keinoja ehkäistä korkeiden sähkönhintojen aiheuttamia taloudellisia haittoja kotitalouksille. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus edistää sähkölaskun kohtuullisuutta niin arjessa kuin kriisitilanteissa, jota Omakotiliitto pitää erittäin tärkeänä.

Omakotiliitto pitää hyvänä, että hallitusohjelman kirjaus etenee kriisitilanteisiin varautumisen osalta. Samalla on kuitenkin todettava, että edelleen jää avoimeksi, miten hintapiikkeihin- esimerkiksi sää- ja tuotantokykyvaihteluista johtuviin arjen tilanteisiin -puututaan. On tärkeää, että tämä tuodaan

esille ja viestitään kuluttajille: millä perusteilla esityksen mukainen hintakatto voitaisiin tosiasiallisesti ottaa käyttöön, miten korvauksen määräytyminen tapahtuu ja niiden kohdentaminen tapahtuu..

Esityksen mukaan mekanismin käyttöönotto edellyttää ensin EU:n tason päätöksiä, joiden pohjalta jäsenvaltiot voivat ottaa hintakattomenettelyn käyttöön. Viestintää tulee selkeyttää, jotta kuluttajalle ei synny virheellistä käsitystä, että tämä malli auttaisi esimerkiksi kuluvan talven kaltaisten pitkien ja tuulettomien pakkasjaksojen hintapiikkeihin. Omakotiliitto tuo myös esille sen, että esityksessä ehdotettu edellisen vuoden saman kuukauden kulutuksen perustuva vertailu on haasteellinen, sillä vuosien välillä on suuria eroja, kuten talvet 2025 ja 2026 osoittavat.

Esityksen mukaan hintakatto määritellään EU-direktiivissä ja asetettu 18 senttiin kilowattitunnilta (veroton hinta). Tämä voi aiheuttaa joillekin kotitalouksille taloudellisia haasteita, jos hintataso pysyy pitkään esityksen edellyttämällä korkealla tasolla. Lisäksi esitys rajaa tuen saannin enintään vuoden mittaiseen ajanjaksoon, minkä vuoksi on tärkeää, että tarvittaessa on olemassa myös mekanismi tuen pidentämiseksi.

Omakotiliitto kannattaa tavoitetta vahvistaa kuluttajansuojaa esimerkiksi määräaikaisten sopimusten osalta koskien rajoitusta enintään vuoden pituisten sopimusten muodossa hintakriisitilanteessa, jotta kotitaloudet eivät enää joutuisi vuoden 2022 energiakriisin kaltaisiin taloudellisiin haasteisiin jopa kahden vuoden ajalle.

Jatkamme mielellämme yhteistyötä asiassa.

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander	Jukka Malila
toiminnanjohtaja	puheenjohtaja

Silander Marju
Suomen Omakotiliitto ry